

Summary. The article investigates the influence of the sacred architecture of Ternopil on the inhabitants of the city and the formation of a favorable urban environment. Sacred buildings are one of the most mass types of public buildings in the modern construction of the city of Ternopil. They form a general mood and the appearance of the regional center, in addition to architectural content, serve as spatial landmarks, is dominant in the area of the settlement, and spiritually decorate the city's space.

Key words: *sacral architecture, style in architecture, temple building.*

Галина Тобілевич
(Україна)

КІНЕТИЧНІ СКУЛЬПТУРИ ЯК ВИД СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

З метою оформлення навколишнього простору в якості декоручасто застосовуються твори кінетичного мистецтва, які мають найвищий рівень естетики і виражають принципи мислення сучасного покоління.

Німецький філософ і теоретик мистецтва Фрідріх Шеллінг сказав, що архітектура це застигла музика, але це стосується «великої» архітектури. Сучасне мистецтво диктує свої умови. З середини ХХ століття художники все більше звертаються до особливих «малих» архітектурних форм – кінетичних скульптур, які застиглими назвати вже не можна.

Кінетизм – це одна з форм трансформації, створення динаміки форми, декоративного оформлення поверхні. Кінетичне мистецтво – авангардистський напрям в сучасній декоративній пластиці, що орієнтується на просторово-динамічні експерименти, з присутністю руху у всьому творі, або окремих складових його форми. Елементи кінетизму здавна існували у вигляді різного роду ручних або механічних трюків, оживляли скульптуру, архітектуру, прикладні мистецтва, особливо в театральній сценографії. Кінетичне мистецтво зародилося в 1920-30-х рр.. Його основоположниками вважаються В. Є. Татлін і А. Колдер. О. Архипенко, як один з засновників кінетичного мистецтва, віддавав перевагу руху як засобу протистояння нескінченному повторенню художніх форм.

Реальні приклади створення кінетичної скульптури відомими у світі митцями дозволяють стверджувати очевидні потенційні можливості її ефективного застосування в архітектурному середовищі. Ця ділянка креативної діяльності набуває в багатьох країнах широкої популярності, стає зоною ефективною співпраці художників та архітекторів, сприяє виявленню яскравих творчих особистостей.

Особливо значущими для формування нових жанрів та підходів до творення нового мистецтва у нашій країні стали дев'яності. Саме тоді відбулися

важливі події, які визначатимуть мистецьке життя впродовж 1990-х і беззаперечно мають вплив і на сьогоднішній день. На той час художники вже сміливо працювали у таких жанрах сучасного мистецтва, як перформанс, інсталяція, гепенінг, ленд-арт чи кінетичне мистецтво.

Сучасна декоративна пластика, оперуючи традиційними засобами пластичної форми і простору, може також активно задіювати колір, динаміку руху, світло, звук тощо. Нові підходи до творення декоративної пластики спричинили зміну самого способу її сприйняття, провокуючи активний діалог «мистецький об'єкт – глядач». Прогнозована взаємодія глядача з мистецьким твором стає невід'ємною складовою самого твору. Такий підхід демонструє досвід використання кінетичної скульптури в архітектурно-просторовому середовищі. Ці скульптури, окремі елементи яких, взаємодіючи, переміщуються химерними траєкторіями, заворюють глядача постійним рухом і динамікою. Нове покоління митців виявляє високий творчий потенціал, застосовуючи нові матеріали та реалізуючи свіжі оригінальні ідеї. Зростаюча популярність, перспектива та ефективність використання кінетичної скульптури є очевидними, а прогресуюче зацікавлення нею – цілком закономірним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Асеева Н. Ідеї Олександра Архипенка у мистецькій практиці ХХ століття // Матеріали конференції «О. Архипенко і світова культура ХХ століття». Національний художній музей України, 2001. С. 2–6.
2. Бурлака В. Актуальне мистецтво кінця 1990-х – початку 2000-х років: симптоматика часу // Українське мистецтвознавство. 2003. № 1. С. 43–46.
3. Горбачова І. «Поголос» про Олександра Архипенка // Матеріали конференції «О. Архипенко і світова культура ХХ століття». – Національний художній музей України, 2001. С. 19–20.
4. Клас Ольденбург и его незамысловатые инсталляции [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://actual-art.ru/klas-oldenburg-i-ego-nezamyсловatye-instalyacii/>.
5. Тобілевич Г. М. Вплив декоративної пластики на формування художнього образу сучасного міста // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка / Серія «Мистецтвознавство». 2012. Вип. 1. С. 199–204.

Резюме. У статті розглянуті питання, пов'язані з сутнісним змістом терміну "кінетична скульптура" та його тлумаченням; обґрунтовано світоглядну концепцію, формотворчі характеристики цього постмодерністичного феномену і відповідний тип художника-інженера Для створення чіткої теоретичної картини дано приклади проектів відомих акціоністів; кінетичної скульптури розглянуто як об'єкти, що мають сильний естетичний вплив на глядача за рахунок використання нових матеріалів та впровадження свіжих оригінальних ідей.

Ключові слова: кінетика, культура, кінетика, авангардний напрям, декоративний пластик.

Summary. The article deals with issues related to the content content and interpretation of the term "kinetic sculpture" and its affiliation with the characteristics and form-forming qualities of contemporary art. For the creation of a distinct theoretical picture, examples of the work of famous artists in this field are given. The study focuses on the consideration of kinetic sculpture as an object that has a significant aesthetic power of influence on the viewer, using new materials and implementing fresh original ideas.

Key words: *kinetic sculpture, kinetic art, avantgardedirection, decorative plastic.*

УДК: 378+74+76+004.4'273

ID ORCID: I-7934-2018

Ірина Цідило
(Україна)

ІНТЕРАКТИВНА ГОЛОГРАФІЯ В СУЧАСНІЙ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ

Як візуальні нині осмислюються різні сфери людської діяльності та спілкування, які раніше ніколи не зачіпали візуального мислення. Уявлення про візуалізацію, візуальну комунікацію та орієнтацію, візуальні форми і структури реалізуються при проектуванні різних об'єктів і систем. Оскільки візуальна орієнтація покладена в основу багатьох сучасних концепцій дизайну, то доводиться визнати, що інтеграція візуальної свідомості й діяльності проектування, яка відбувається в дизайні, має для нього величезне значення. *Візуалізація* дизайн-концепції виникає з моменту ескізування та завершується кінцевим результатом і реалізується засобами ручної ескізної-проектної графіки й паралельно засобами комп'ютерних художньо-графічних редакторів. На тлі повсюдного розповсюдження комп'ютерної техніки виникли такі поняття, як візуалізація об'єктів і сцен, візуалізація текстур, візуальний ефект, візуальний ряд, візуальний шум та ін. Ці вирази широко застосовуються в промисловому дизайні, дизайні середовища й особливо в графічному дизайні. Проте, крім технічних термінів і словосполучень, в наш ужиток міцно входять такі словосполучення, як візуальне мистецтво, візуальні комунікації, візуальні форми, візуальний світ, візуальний текст, що є видовими поняттями процесу *візуалізації*. Графічний дизайнер виступає в ролі візуалізатора – того, хто «незорові» тексти перекладає на візуальну мову. Під *візуальною комунікацією* розуміємо процес конкретизування й унаочнення абстрактних ідей та проблем через предметність, дохідливість, універсальність візуальної мови для компактного передавання інформації й прискорення процесу її сприйняття. Візуалізація зумовлюється двома напрямками художньо-проектної діяльності людини, а саме: вербально-зображувальним та віртуальним. Основним засобом